

anden Side maa vi ogsaa være klare over, tror jeg, at naar der intet Initiativ i denne Sag er hos den højtærede Minister, vil det blive meget vanskeligt for et Udvalg, nedsat af dette høje Ting, at bringe Sagen ind i et ganske nyt Spor. Det ender jo formodentlig nok med, at den bestaaende Tilstand bliver forlænget. Jeg vil da kun udtale det Haab, at Forlængelsen maatte blive afkortet noget, saaledes at den ikke blev 5 Aar, men 3 Aar, idet der dog heri vilde ligge en virkelig Tilkendegivelse fra dette Tings Side om, at man nu ønskede, at der skulde arbejdes alvorligt paa at tilvejebringe en mere tilfredsstillende Ordning.

Jeg skal kun tilføje, at for mig er det Hovedsagen, at vi faa Censuren ophævet, og at vi faa Teaternæringen ordnet efter andre Principper end de nuværende. Jeg er overbevist om, at naar vi faa Næringsfrihed paa dette Omraade — og dette er jo en Betingelse for, at Censuren kan blive ophævet —, naar denne Betingelse er til Stede, og vi faa Censuren ophævet, saaledes at vi faa tilvejebragt den første Livsbetingelse for al Kunst, som er Frihed, ville Forholdene nok paa dette Omraade naturlig falde i Lave.

Fra Rigsdagens Side er der jo altid vist stor Imødekommenhed overfor de Ønsker om Statstøtte for Teatervirksomhed, som ere meget levende i adskillige Kredse, og saaledes vil det formodentlig ogsaa blive ved. Jeg nærer nu den Antagelse, at den, der i Modsætning til den ærede foregaaende Taler mener, at det bliver kostbarere at drive Statsteater, naar vi foruden den nuværende Scene faa bygget en Talescene, er af den rette Mening. Men derfor er det jo ikke udelukket, at man kunde gaa til at opføre en Talescene. Den af det ærede Medlem udkastede Tanke om, at private Folk skulde bygge en saadan Scene for Staten, og at Staten skulde afbetale paa denne Bygning gennem Lejesummen i en Aarrække, forekommer mig lidet tiltalende. Jeg synes ikke, det vilde være synderlig værdigt for Staten ikke selv at bygge en Talescene, naar den havde besluttet sig til at ville have en saadan; saa daarligt ere vi da heller ikke stillede i finansiell Henseende, at vi ikke kunne bygge en saadan Scene, naar vi ville. Den private Hjælp synes jeg ikke, vi behøve at paakalde i saa Henseende. Men for mig gælder det først og fremmest om at tilvejebringe Frihed paa Kunstens Omraade, og jeg er ganske overbevist om, at har Friheden først

sejret paa dette Omraade, faa vi nok her i Byen al den Talescene, vi have Brug for.

Berntsen: Indtil Aaret 1903 var som bekendt det kgl. Teaters Budget opført paa de aarlige Finanslove, og jeg tror nok, at vi uden Overdrivelse kunne sige, at dette Budget var et Smertensbarn for Folketinget. Vi opførte Budgettet for det kgl. Teater og Kapel til Balance, men alle vidste, at naar Aaret var ude, var der et stort Underskud. Saa kom det politiske Systemskifte i 1901, og et Aars Tid efter fik den daværende Kultusminister Rigsdagen til at gaa ind paa den midlertidige Ordning, der nu har bestaaet i henved 5 Aar, en Ordning, der nu ønskes forlænget i andre 5 Aar.

Det økonomiske Resultat af denne Forandring har efter min Mening kun været en Navneforandring. Man er gaaet bort fra, at Staten betalte et *Underskud* paa henved 200,000 Kr. — nogle enkelte Aar over 200,000 Kr. — til nu at give et aarligt *Tilskud* paa henved 200,000 Kr. Forskellen er ikke stor i finansiell Henseende, og det forekommer mig, at det, man har indvundet af Erfaring særlig i økonomisk Henseende, skulde egentlig ikke friste til at gaa videre.

Men som Stillingen nu en Gang er, ere vi jo nødte til at forlænge den nugældende Lov, da det jo er umuligt i den korte Tid, der er levnet af indeværende Rigsdagssamling, og indtil Loven udløber, at faa en fast og endelig Ordning af dette Forhold. Men en saadan bør tilvejebringes og bør efter min Formening tilvejebringes saa snart som muligt, og derfor mener jeg ikke, at denne Lov bør forlænges ud over et Tidsrum af 3 Aar, fordi der deri bør være en Tilkendegivelse af, at det er Folketingets alvorlige Mening, at enten skal Regeringen forberede et Forslag til en endelig Ordning af det kgl. Teaters Forhold, eller ogsaa maa Regeringen enes med Rigsdagen om at nedsette en Kommission til at tage dette Forhold under fornyet Overvejelse for saa snart som muligt at komme til den bedst mulige endelige Ordning af dette i og for sig vigtige Forhold.

Det blev jo meget stærkt fremhævet, da vi for 5 Aar siden vedtog den nugældende Ordning af det kgl. Teaters Forhold, at det var en *midlertidig* Foranstaltning. Det blev meget stærkt fremhævet og udhævet i den den Gang afgivne Betynkning, som den ærede første Taler jo